

Startside>Dine rettigheder>Mindreåriges rettigheder i retssager

Mindreåriges rettigheder i retssager

Kroatien

Barnets rets- og handleevne

Børn i Kroatien har retsevne (evne til at have rettigheder og forpligtelser) og handleevne (evne til at være part i en sag som sagsøger eller sagsøgt). Børn har rets- og handleevne (evne til at indgå aftaler og skabe retsvirkninger, der normalt indtræder i en alder af 18 år), inden de fylder 18 år, hvis de gifter sig, bliver forældre (16 år) eller indgår en ansættelseskontrakt (15 år).

Adgang til særlige procedurer

De aktører, der er involveret i **straffesager** med deltagelse af børn, er følgende:

ombudsmanden for beskyttelse af børns rettigheder

specialiserede politifolk i indenrigsministeriet, der er uddannet i at beskæftige sig med mindreårige ofre og gerningsmænd

ungdomsdomstole og -dommere i straffesager, der involverer børn

statsadvokaten for unge ved anklagemyndigheden

advokater, der har specialiseret sig i sager, som involverer børn, og som, når det er nødvendigt, beskikkes af retspræsidenten ud fra det kroatiske advokatforbunds liste (som regel som forsvarsadvokater)

socialrådgivere, som spiller en stor rolle i straffesager, der involverer børn

specialiserede klinikker og hospitaler for børn

de mange specialiserede NGO'er, ikke-juridisk sagkyndige medarbejdere (ved ungdomsdomstole og statsadvokaturen), frivillige osv.

Barnets eller den mindreåriges (under 23 år) deltagelse i retssager, hvor barnet er gerningsmanden, er reguleret i loven om ungdomsdomstole.

Byretterne behandler civilretlige sager – også dem, der involverer børn, for der findes ingen særlige domstole, som udelukkende behandler civilretlige sager, der involverer børn og mindreårige. Byretterne er kompetente i første instans med hensyn til at afgøre sager om underholdspligt, sager om, hvorvidt der foreligger ægteskab eller ej, omstødelse af ægteskab og skilsmisse, fastlæggelse eller anfægtelse af faderskab eller moderskab samt forældremyndighed.

Socialforsorgscentre er offentlige organer, der arbejder for at beskytte og støtte børn. De har mulighed for at påvirke retsafgørelser. I retssager kan socialforsorgscentrene have retlig status som part, og de kan ligeledes deltage som intervenienter i en retssag. Disse centre spiller en væsentlig rolle for beskyttelsen af børn i retssager og har forskellige muligheder for at tilgodese barnets tarv.

Ombudsmanden for beskyttelse af børns rettigheder er et uafhængigt organ, der udelukkende er ansvarligt over for parlamentet og har til formål at beskytte, overvåge og fremme børns rettigheder og interesser.

Der findes ingen særlige domstole eller institutioner, der udelukkende beskæftiger sig med børn og mindreåriges rettigheder i forvaltningsretlige sager. De eksisterende forvaltningsdomstole er retsinstanser med generel kompetence til at afgøre alle forvaltningsretlige tvister, herunder tvister vedrørende børn og mindreårige.

Alle kompetente myndigheder, der beskæftiger sig med potentielle straffesager vedrørende et barn eller en mindreårig som tiltalt eller offer, skal handle hurtigt for at afslutte deres opgaver hurtigst muligt. I henhold til loven om ungdomsdomstole er straffesager mod mindreårige, unge voksne og – i sager med strafferetlig beskyttelse – mod børn af presserende karakter, og de skal indledes og pådømmes uden unødigt forsinkelse. Retssager mod ungdomskriminelle og politiets og de offentlige anklageres efterforskning og procedurer er af presserende karakter.

Forsinkelser i fuldbyrdelsen af sanktioner over for unge reduceres til et minimum, og domstolene har pligt til at indlede sådanne procedurer uden unødigt forsinkelse, efter at retsafgørelsen er blevet endelig, og der ikke er nogen retlige hindringer for fuldbyrdelsen heraf.

Procedurer, hvorved der træffes afgørelse om barnets personlige rettigheder, skal gennemføres hurtigst muligt, og det første retsmøde skal afholdes senest 15 dage efter, at proceduren er indledt. En kendelse vedrørende foreløbige retsmidler, om udøvelse af forældremyndighed og samvær med barnet samt om barnets faste opholdssted skal afsiges og forkyndes inden for en frist på 30 dage fra datoen for procedurens indledning. Retten i anden instans træffer afgørelse inden for en frist på 30 dage fra datoen for modtagelsen af klagen.

I henhold til strafferetsplejeloven har et offer (et barn/en mindreårig) ret til at blive hørt, ret til at afgive forklaring og til at deltage i straffesagen. Barnet/den mindreårig har desuden ret til at blive informeret om relevante forhold, til at forelægge bevismateriale i forbindelse med den strafbare handling og straffesagen samt til at gøre brug af relevante retsmidler. I den forbindelse har barnet/den mindreårig ret til at stille spørgsmål til mistænkte, vidner og sagkyndige vidner under retsmøderne og til at fremsætte sine bemærkninger og forklaringer vedrørende deres vidneudsagn.

I praksis anses vurderingen af barnets tarv for at være en vurdering foretaget af specialister, der er involveret i en sag om beskyttelse af et barn, og de kan foreslå retten en foranstaltning til beskyttelse af barnet. Vurderingen af barnets tarv er baseret på sagkyndiges principper og arbejdsmetoder (socialrådgivere, psykologer m.fl.).

For at overholde den europæiske konvention om udøvelse af børns rettigheder kan domstolen udpege en særlig repræsentant for barnet i tilfælde, hvor indehaveren af forældremyndigheden er udelukket fra at repræsentere barnet som følge af sin interessekonflikt. Denne repræsentant er sædvanligvis en advokat med relevant erfaring inden for sager, der involverer børn. Der kan udpeges særlige repræsentanter i visse retssager i forbindelse med f.eks. tilbageholdelse af et barn/en mindreårig, i skilsmisse- og adoptionssager samt i sager, der vedrører beskyttelse af børns personlige rettigheder og interesser. Beskyttelse af barnets tarv er et af de principper, der er nedfældet i forfatningen, hvor det blandt andet er anført, at forældrene har ansvaret for deres børns hjem, trivsel og uddannelse og er ansvarlige for deres børns ret til fuldstændig og harmonisk personlig udvikling. Staten skal i henhold til gældende lovgivning tage særligt hensyn til forældreløse børn og mindreårige, som er blevet forsømt af deres forældre, og alle har pligt til at beskytte børn og til at informere de relevante myndigheder om enhver potentiel skade, der er forvoldt børn. Unge, mødre og handicappede har ret til særlig beskyttelse på arbejdspladsen. Alle bør have adgang til undervisning på lige vilkår. Den obligatoriske skolegang er gratis i overensstemmelse med lovgivningen.

Overvågning af fuldbyrdelsen af afgørelser i sager, der involverer børn

Kroatien har vedtaget loven om fuldbyrdelse af sanktioner, der er pålagt mindreårige, som er dømt for forbrydelser og andre lovovertrædelser.

Denne lov har til formål at regulere:

betingelserne for fuldbyrdelse af sanktioner, der er pålagt et barn/en mindreårig, som har begået en forbrydelse, i en straffesag, navnlig i forbindelse med uddannelsesmæssige foranstaltninger, fuldbyrdelse af en fængselsstraf for mindreårige og iværksættelse af sikrende retsmidler

betingelserne for pålæggelse af sanktioner for lovovertrædelser begået af et barn/en mindreårig.

Repræsentanter for det kompetente socialforsorgscenter spiller en vigtig rolle med hensyn til at sikre, at børn/mindreårige lovovertrædere behandles korrekt. Socialforsorgscentret er også ansvarligt for at indkalde og henvise barnet til eventuelle uddannelsesmæssige foranstaltninger og give barnet al nødvendig information og støtte. Uddannelsesmæssige foranstaltninger har til formål at påvirke en mindreårig lovovertræders adfærd, udviklingen af den mindreåriges personlighed og personlige ansvarsfølelse for at undgå, at den mindreårig begår nye lovovertrædelser. Dette sker ved at beskytte, overvåge og tage sig af den mindreårig og ved at sørge for den mindreåriges skolegang og erhvervsuddannelse.

De uddannelsesmæssige foranstaltninger er følgende: irettesættelse fra domstolen, særlige forpligtelser (såsom at give offeret en undskyldning, erstatte den skade, der er forvoldt ved lovovertrædelser (i det omfang det er muligt for barnet), følge regelmæssig undervisning, undlade at forlade arbejdsstedet, uddanne sig inden for et område, der passer til barnets færdigheder og ønsker, acceptere et job og beholde det, modtage midler fra den uddannelsesmæssigt ansvarlige mod dennes overvågning og rådgivning af barnet, følge en bestemt uddannelse, deltage i humanitære organisationers arbejde eller aktiviteter af offentlig eller miljømæssig betydning, afstå fra at opholde sig på bestemte steder, dvs. afstå fra at omgås bestemte personer, som har en dårlig indflydelse på barnet, med den mindreåriges retlige repræsentants samtykke undergå lægebehandling eller afvænnning fra narkotika eller andre former for afhængighed, deltage i psykosocial behandling – enten individuelt eller i en gruppe – i et rådgivningscenter for unge, følge faglige uddannelseskurser, afstå fra at forlade det faste eller midlertidige opholdssted uden socialforsorgscentrets tilladelse, få sit kendskab til færdselsreglerne kontrolleret ved en køreskole, afstå fra at nærme sig eller chikanere offeret osv.), skærpelse af tilsyn og overvågning under ophold på undervisningsinstitutionen, henvisning til et disciplinærcenter, henvisning til en undervisningsinstitution, henvisning til en erhvervsuddannelsesinstitution, henvisning til en specialundervisningsinstitution.

Frihedsberøvelse i en institution for kriminelle unge er en frihedsstraf, der er forbundet med særlige betingelser med hensyn til anvendelsen af en sådan foranstaltning, dens varighed, formål og indhold. En straf i form af frihedsberøvelse i en institution for kriminelle unge kan pålægges ældre mindreårige (som på tidspunktet for lovovertrædelser er fyldt 16 år, men som endnu ikke er fyldt 18 år) for en lovovertrædelse, der i henhold til loven kan straffes med tre års frihedsberøvelse eller mere, når lovovertrædelsens art og grovhed og skyldsniveauet ikke berettiger uddannelsesmæssige foranstaltninger, men kræver en straf.

Børn eller mindreårige, som ikke har retsevne, repræsenteres af deres retlige repræsentanter, som giver dem oplysninger om retsafgørelser og sanktionernes fuldbyrdelse.

Domstolene kan anvende visse sikrende retsmidler under fuldbyrdelsesprocedurerne for at beskytte børn og mindreårige mod unødigt skade efter en retssag henhørende under den frivillige retspleje. Der er tale om følgende sikrende retsmidler: begrænsning af barnets samvær med uhensigtsmæssige personer eller med en forælder, ægtefælle, bedsteforælder, bror eller søster (eller halvsøskende).

Adgang til retsmidler

a) Straffesager

Enhver har ret til at appellere en afgørelse fra den kompetente domstol i henhold til de gældende bestemmelser i strafferetsplejeloven. Hvis et barn eller en mindreårig bliver udsat for en lovovertrædelse, har de ret til at appellere en dom afsagt af retten i første instans på lige fod med anklagemyndigheden, den sagsøgte og forsvarsadvokaten. Den forurettede part kan appellere dommen efter afgørelsen om sagsomkostningerne i straffesagen og afgørelsen om det civile krav i straffesagen, men hvis statsadvokaten har indledt retsforfølgningen for den forurettede part som sagsøger, kan sidstnævnte iværksætte appel af alle de grunde, der kan lægges til grund for at anfægte afgørelsen.

Enhver, der har ret til at appellere en retsafgørelse, kan indgive en klage til prøvelse af en dom om straf mod den mindreårig, en afgørelse om uddannelsesmæssige foranstaltninger over for den mindreårig eller en afgørelse om suspension af sagen senest otte dage efter modtagelsen af dommen eller afgørelsen. Forsvarsadvokaten, den offentlige anklager, ægtefællen, en slægtning i opstigende eller nedstigende linje, en adoptivforælder, en værge, en bror, en søster eller en plejeforælder kan indgive en klage for den mindreårig og mod dennes vilje. Appeldomstolen kan kun ændre afgørelsen fra retten i første instans ved at idømme den mindreårig en strengere sanktion, hvis der er nedlagt påstand herom i appelskriftet.

b) Civile sager

Børn og mindreårige, der er involveret i en retssag, har ret til at indgive en klage, en appel eller et krav efter de almindelige regler i den civile retsplejelov og loven om civilretlige forpligtelser.

Da børn og mindreårige generelt ikke har retsevne, træffer deres forældre eller værger visse foranstaltninger på deres vegne og for deres regning som deres retlige repræsentanter. Barnets retlige repræsentant har ret til at træffe alle proceduremæssige foranstaltninger på barnets vegne, herunder iværksætte appel. Afgørelsen fra retten i første instans kan appelleres, hvilket suspenderer fuldbyrdelsen af retsafgørelsen. Der kan iværksættes appel på grundlag af en væsentlig overtrædelse af de civile retsplejeregler, uretmæssig eller ufuldstændig fastlæggelse af de faktiske omstændigheder og fejlagtig anvendelse af den materielle ret. Normalt er fristen for at appellere dommen fra retten i første instans i en civil sag på 15 dage regnet fra den dato, hvor dommen blev modtaget.

Adoption

Familie_loven indeholder bestemmelser om adoption som en særlig form for familiepleje og beskyttelse af børn uden passende forældreomsorg, som dermed skaber en varig forbindelse mellem forælderen og barnet og giver adoptivforældrene forældremyndigheden. Adoptivforælderen skal være kroatisk statsborger (undtagelsesvis en udlænding, hvis det er af særlig interesse for barnet) og skal være fyldt 21 år og være mindst 18 år ældre end det adopterede barn. Et barn kan adopteres af gifte par eller samlevende partnere i fællesskab, af én ægtefælle/samlever, hvis den anden ægtefælle/samlever er barnets forælder eller adoptivforælder, med samtykke fra den anden ægtefælle/samlever, samt af en person, der ikke er gift eller har en samlever.

Adoption kan bevilges til børn under 18 år, og et barn kan adopteres, hvis det opfylder de retlige krav til adoption, og hvis adoptionen tilgodeser barnets tarv. Et barn, der er fyldt 12 år, skal give skriftligt samtykke til adoption.

Adoptionsproceduren gennemføres af socialforsorgscenteret på det sted, hvor de personer, der har til hensigt at adoptere, har fast eller midlertidigt opholdssted.

Adoption kan kun ske efter forudgående samtykke fra socialministeriet, hvis adoptivforælderen eller barnet er udenlandsk statsborger.

Sidste opdatering: 19/05/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.